

Evlerimizin zekâtı yoktur

Kamil Eren: “Sorumu örneklendirerek soracağım:

1- Diyelim ki, bir adamın 3 evi var. O evlerden birini kiraya verdi, birinde oturdu, üçüncü evi ise parasını gayrimenkulde değerlendirmek ve beş on sene sonra ev çok eskiyip değerini kaybetmeden ya da paraya ihtiyaç duyduğunda ya da daha iyi bir fiyat teklif edildiğinde ya da iyi bir yeri almak için satmak amacıyla aldı. Bu durumda bu evlerin zekâtını nasıl hesaplar? Meselâ beş on sene sonra satmak amacıyla aldığı evin bedelinin kırkta birini mi vermek zorundadır yoksa o evin zekâtı yok mudur?

2- Bir diğer sorum da şu: Mesela dokuz on ortaklı bir yer var. Ortaklardan bir iki tanesi satmak için girişimde bulunuyor. Bu durumda o kiralık ev/ya da dükkân için değerinin kırkta biri kadarı olan zekâtı ne zaman ve kimler zekât ödemek durumdadır? Mesela satılması için çalışan o bir iki kişi mi yoksa bütün ortaklar mı?

3- Ben iki evimden birinde oturuyorum, evimde kiracı vardı. Ama bir ara kiracım çıktı. O aralar yani kiracım çıktıktan sonra ikinci evimi kiralık olması ya da satılması amacıyla emlakçiye

bildirdim ve ev yeniden başkaları tarafından kiralandı. Bir kaç sene daha ev kiralık olarak kalacak. En azından ben birkaç sene sonra satmayı planlıyorum. Evimin satışa yeniden çıkmadan önce zekâtı, değerinin kırkta biri olarak mı hesaplanacak? Yoksa kira geliri üzerinden mi hesaplanacak? Bu durumda ne yapmalıyım? Ev emlakçideyken evimin zekâtı neydi?”

Sabırla yazdığınız uzunca sorunuzu birkaç maddede cevaplayalım:

1- Oturduğumuz eve zekat düşmez. Kiradaki evin kirasına zekat düşer yatırım için aldığımız ihtiyaç fazlası olan ve artan değere sahip olan eve ise zekat düşer.

Biz eğer ev ticareti yapan bir meslek adamı isek, meselâ bir emlakçi isek ancak bu durumda da elimizde bulunan ticaret malı hüviyetindeki evlere mülkiyet olarak zekât düşer. Çünkü artık bu evler birer ticaret malıdırlar.

Bu açıdan, emlakçıların elinde bulunan ticaret malı hüviyetindeki evlere ve gayr-i menkullere zekât düşer. Bu durumda emlakçiler, ister komisyon alsınlar, ister fiilen gayr-i menkul alıp satsınlar; bir yıllık ticaret malı/gelir toplamı üzerinden zekât ödeyeceklerdir.

Ev ticareti yapmayan birisinin, ihtiyaç fazlası evine zekât düşmez. Bu ihtiyaç fazlası evi beş on sene sonra satmak niyetiyle almış olsa bile bu eve yine zekât düşmez.

Evimizi kiraya verdiğimizde ise, kirasına zekât düşer.

Gelirlerin zekâtı şöyle hesaplanır:

Kira, komisyon, maaş vs. bir yıllık tüm gelirlerimizi toplarız. Bu toplam miktardan, asli ihtiyaçlarımızı ve borçlarımızı düşeriz. Elimizde kalan miktar, nisap miktarını geçmişse, yılsonu geldiğinde bu miktarın kırkta birini zekât olarak hesaplayıp veririz.

2- Dokuz on ortaklı da olsa, mekâna zekât düşmez. Ancak bu mekânda yapılan işten elde edilen gelire—nisap miktarını geçmişse—zekât düşer. Bu zekât yukarıdaki gibi hesaplanır. Bu zekât ortak kasadan ödenir. Böylece ortakların hepsi kazançlarının zekâtını ödemiş olurlar.